Eurasian Academy of Sciences Social Science Journal (International Refereed & Indexed)
Eurasian Academy of Sciences Social Sciences Journal
2018 Volume:21 S: 52 - 80
Published Online September 2018 (http://socialsciences.eurasianacademy.org)
http://doi.org/10.17740/eas.soc.2018.V21-04

PALESTINIAN ISSUE AND THE RIGHT TO SELF-DETERMINATION

İrfan SÖNMEZ *

* Avukat Elazığ Barosu-Elazığ/Türkiye,

E-mail: efe_23@hotmail.com

Copyright © 2018 İrfan SÖNMEZ. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ABSTRACT

Since early 19th century, Palestine was subjected to a systematic Jewish migration. As a result of these migrations organized by Zionism and the terror and ethnic cleansing conducted against the autochthonous people of the region, the Israeli State was founded. Despite UN's distribution decision in 1947 and suggestion of a two-state solution, the uncompromising attitude of Israel still renders the Palestinian issue a significant problem of the international agenda. The USA, which verged on the two-state solution in the recent years, digressed from this approach upon Trump's election as the president. Trump's decision to move the US embassy to Jerusalem against the UN decisions is an indicator of that change in the approach. The reactions following this decision rendered this issue a current problem once again. In this study, which investigates the Palestinian people's right to a state and Israel government's attitude, the perspective of both parties were analyzed in terms of self-determination. The aim of the study is to emphasize the basis of the Palestinian people's freedom demand and the issues that would arise in case this demand is actualized.

Keywords: Independence, Right of Secession, Self-Determination, Zionism, United Nations

FİLİSTİN SORUNU ve SELF-DETERMİNASYON HAKKI

ÖZET

19.yüzyılın sonlarından itibaren Filistin sistemli bir Yahudi göçüne maruz kaldı. Siyonizm'in organize ettiği bu göçler ve bölgenin otoktan halkına karşı girişilen terör ve etnik temizlik sonucunda İsrail devleti kuruldu. 1947 tarihli BM'nin taksim kararı ve iki devletli çözüm önerisine rağmen İsrail'in uzlaşmaz tutumu, Filistin sorununu uluslararası gündemin hala önemli konularından biri haline getirmektedir. Son yıllarda iki devletli çözüme yaklaşan ABD, Trump'ın başkan seçilmesi ile birlikte bu

yaklaşımından uzaklaşmıştır.Trump'ın BM kararlarına aykırı olarak ABD büyükelçiliğini Kudüs'e taşıma kararı bu yaklaşım değişikliğinin bir göstergesidir. Karardan sonra gösterilen tepkiler sorunu bir defa daha güncel hale getirmiştir. Filistin halkının devlet olma hakkı ve İsrail devletinin tutumunun incelendiği bu çalışmada iki tarafın görüşleri self-determinasyon bağlamında ele alınarak analiz edilmiştir. Çalışmanın hedefi,Filistin halkının özgürlük taleplerinin dayanakları ve bu talebin gerçekleşmemesi halinde ortaya çıkacak sorunların irdelenmesidir.

Anahtar Kelimeler: Bağımsızlık,Ayrılma Hakkı,Self-Determinasyon, Siyonizm, Birleşmiş Milletler

1.Giriş

Filistin-İsrail sorunu geçen yüzyıldan devralınan en önemli sorunlardan birini teşkil etmektedir. Sömürgeciliğin tasfiyesi,Soğuk Savaş'ın sona ermesi uluslararası bir çok sorunun çözülmesine neden olmasına rağmen Filistin sorununa çare olmamıştır.

20.yüzyılın başlarında popülerlik kazanan ulusların/halkların kendi geleceklerini belirleme hakkı bir çok topluluğa devlet olma yolunu açarken, Filistin topraklarında işlerlik kazanmamıştır.Bunun nedeni, kavramın devletler tarafından çıkarlarına uygun olarak kullanılması ve yorumlanmasıdır.

Günümüzde devam eden ihtilaf ve çatışmaların en uzun sürelilerinden biri olan Filistin sorunu, -Filistin topraklarını aşan- bir etkiye sahiptir. Sadece bölge barışını değil,dünya barışını da tehdit etmektedir.Dolayısıyla meselenin çözümü sadece Filistin halkı açısından değil,dünya barışı açısından da önem arz etmektedir.

ABD'nin BM kararlarına aykırı olarak büyükelçiliğini Kudüs'e taşıma kararı alması ile birlikte sorun yeni bir evreye girmiştir. Bu tavrın, bölgede yeni sonuçlar doğuracağı muhakkaktır. Nitekim, bu taşıma kararı bölgedeki olayları tırmandırmış, onlarca Filistinlinin ölümüne neden olmuştur.

Çalışmada, Filistin halkının talepleri ve İsrail devletinin tutumu self-determinasyon hakkı çerçevesinde ele alınmış, sorunun büyümesi ve derinleşmesinde İsrail'in devlet yapısının rolü genişçe incelenmiştir.

2.Genel Olarak Self-Determinasyon

Ulusların Kendi kaderini Tayin Hakkı (bundan sonra bu kavram self-determinasyon ve kısaca SD ile birlikte kullanılacaktır) uluslararası ilişkilerde kullanılmaya başlandığından beri en çok tartışılan kavramların başında gelmektedir.Bunun nedeni devletlerin kavramı çıkarlarına uygun olarak kullanmak istemeleri ve zaman içinde geçirdiği evrimdir.Kendi mezhebini seçme özgürlüğünden,kendi devletini inşa hakkına uzanan dönüşüm kavramın içeriğinde değişmelere dolayısıyla belirsizliklere neden olmuştur. Clyde Eagleton, bu tanım güçlüğüne dikkat çekerek,kavramın basit olmadığını ve her zaman tam tanımlamaya karşı koyacağını ifade etmiştir.[1] Kavramı tanımlayanların ideolojik ve siyasi görüşleri ile kavramın geçirdiği farklı aşamalar bu güçlüğün başlıca nedenleri olarak sayılabilir.[2]

Kökeni Avrupa'ya dayanan kendi kaderini tayin kavramı temel olarak,halk egemenliği ilkesine dayandırılabilir.[3] Nitekim, kavram ilk olarak, modern Avrupa'da ve Amerika'da insanların kendi siyasi statüleri için özgür karar vermeleri olarak geliştirilmiştir.[4]Geçen yüzyılın ortalarına kadar hukuki içerikten yoksun, ahlaki ve siyasi bir ilke olarak görülen kendi kaderini tayin,[5] bugün bambaşka bir form ve muhtevaya bürünmüştür. Gereğinden çok kullanılması ve oldukça geniş yorumlanması onu hem muğlaklaştırmış hem de gücünü azaltmıştır.[6]

Bugün dünyada devam eden ihtilaf ve çatışmaların çoğu, bu haktan kaynaklanan motivasyonla harekete geçmekte, uluslararası barış ve güvenliği tehdit etmektedir.Bir çok uluslararası belgede geçmesine rağmen,uluslararası dengeleri ve statükoyu bozabileceği endişesiyle devletler tarafından sıcak bakılmamaktadır .[7] Haritaları değiştirebilecek gücü, devletleri ürkütmekte kavrama ihtiyatla yaklaşmalarına neden olmaktadır. Arnold Toynbee'nin belirttiği gibi, Batı Avrupa medeniyetinin ve şartlarının ortaya çıkardığı bu ilkenin Doğu Avrupa ve Balkanlar'da abartılı bir şekilde ve güç

---

[1] Yaşar Ehtibarlı,**Uluslararası Hukukta Self Determinasyon Hakkı ve Ekonomik Boyutu**,Ankara,Seçkin Yayıncılık,2016,s,23

[2] Naz Çavuşoğlu,**Uluslararası İnsan hakları Hukukunda Azınlık Hakları**,2,b,İstanbul,2001,s,66

[3] Volkan Tatar,N.Gökhan Toprak**,Kendi Kaderini Tayin Kavramının Hukuki ve Siyasi Yönleri Üzerine Bir İnceleme**,Ankara,Bilge Strateji,C,7,S,13,Güz,2015,s,56

[4] M.Ya'kup Aiyub Kadir, **Application of the Law of Self-Determination in a Postcolonial Context: A Guideline. Journal of East Asia** & International Law. 2016,s,8

[5] Ehtibarlı,age,s,21

[6] Ehtibarlı,**age,**s,22

[7] Mesut Hakkı Caşın,**Modern Uluslararası Hukukun Temel Esasları,**İstanbul,Legal yayıncılık,2013,s,392

politikalarının aracı olarak kullanılması büyük facialara ve kıyımlara yol açmıştır. .[8] Bunun nedeni,politik olarak, modern uluslararası ilişkilerin çalkantı ve depremleri ile ilişkili hem radikal hem de tahrip edici bir kavram [9] olmasından kaynaklanmaktadır.

Kavramın tanımında bir mutabakatın olmaması herhangi bir tanımı olmadığı anlamına gelmemektedir. Zamana, şartlara ve ülke çıkarlarına göre bir çok tanımından bahsedilebilir. En çok paylaşılan tanımlarından biri, Michla Pomerance'nin, kendi kaderini tayin,bir ülkede yaşayan halkın kendi yönetim biçimini özgürce seçebilmeleridir [10] şeklindeki tanımıdır. Tanımı popüler kılan kendi kaderini tayini iç siyasi tercihlerle sınırlı tutması,ayrılma isteğine kapı aralamamasıdır. Bu görüşe katılanlar, demokrasi ile kendi kaderini tayin hakkını özdeşleştirmekte, bu tarz bir tanımın uluslararası düzeni tehdit etmeyeceğini savunmaktadırlar.

Başka bir tanıma göre;self-determinasyon; bir etnik dil veya din grubunun ayrı bir egemenlik alanı meydana getirmek amacıyla mevcut sınırların yeniden düzenlenmesini istemesidir.[11] Bu tanım, ayrılma yolunu açtığı için daha çok ayrılıkçı hareketler tarafından rağbet görmüş,etnik çatışmaların meşruiyet gerekçesi olmuştur. Uluslararası düzen açısından bu tanımdan daha kabul edilebilir olan bir başka tanımı ise Emin Gürses'e göre şudur:Kendi kaderini tayin, egemen bir devlette yaşayan etnik,dilsel veya dinsel grubun o devletten ayrılmadan daha geniş dilsel,dinsel, etnik hak ya da otonomi elde etmeleridir.[12] D.Cameron Whatt'da aynı kanaattedir: kavramı bir devletin tebaasının kendi hükümetlerini seçme hakkı olarak ifade eder.[13]Bu tanım, self determinasyonu içsel tercihlerle sınırlı tuttuğu için eleştirilmekte,ayrılma hak ve tercihi olmadan self determinasyondan bahsedilemeyeceği ifade edilmektedir.

Ulusal kendi kaderini tayin hakkı kavramı, ulusların kendi egemenliklerini ve uluslararası siyasi statülerini dışarıdan hiç bir zorlama veya müdahale olmadan seçme

---

[8] Ali L.Karaosmaoğlu,**Kendi Kaderini Tayin,Ülke Bütünlüğü,Uluslararası İstikrar ve Demokrasi,**Ankara Doğu Batı Dergisi,Y,6,S,24,Eylül-Ekim 2003,s,148

[9] Cassese, Antonio Cassese,**Self-Determination Of Peoples:a Legal Reapprasial,**Cambridge Unıversty Press,1998,s,1

[10] Doğan Kılıç,**Self Determinasyon İlkesinin Azınlıklar Açısından Değerlendirilmesi**,Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,C,XII,Y,2008,Sa,1,s,953

[11] Kılıç,**agm,**s,955

[12] Kılıç,**agm**,s,956

[13] Ehtibarlı,**age**,s,25

hakkına sahip olmasına ilişkin bir ilkedir. Kymlıcka'ya göre, self-determinasyon, bir kuşağın gelecekteki tüm kuşakları bağlayan bir sürekliliği olan tek seferlik bir ilişki değil, bir halkın kendi siyasi statüsünü özgürce belirleyeceği ekonomik,sosyal ve kültürel gelişimini özgürce gerçekleştireceği devam eden bir süreçtir.[14]

Bu kavramsallaştırma biçimi Ephraım Nımnı'ya göre en yaygın ve en tehlikeli olanıdır. Zira söz konusu kavramsallaştırma kültürel azınlıkları ulus inşasının yüksek sunağına kurban etme,kültürel toplulukları güvenlilikleştirme ve kaygı verici bir şekilde *ethnos* ve *demos'u* birleştirme eğilimindedir. Bunun tabii sonucu da etnik temizlik ve etnokrasidir.[15] Kavram bu şekilde anlaşıldığında ulusal kendi kaderini tayin tekçi olacağından ne demokratik ne de çoğulcu olacaktır.[16] Allen Buchanan, böyle bir sınırlamanın kendi kaderini tayin hakkı ile bağdaşmayacağını belirterek, uluslararası hukukun tüm halklar ve uluslar için ayrılma hakkı tanıması gerektiğini ifade etmiştir.[17]

Self determinasyon fikrinin temelinde, ülke sınırları içinde ya da dışında kendisini yalnız hisseden,diğer insanlarla birlik olan bir grup insanın bir diğer grupla karşılıklı olarak bazı sosyal bağları paylaşması sonucu kendi devletini kurmak istemeleri vardır diyen Kelsen'de aynı görüştedir.[18] Karşıt görüşte olanlar ise, SD ile toprak bütünlüğü ilkesinin birlikte ve etkileşim içinde değerlendirilmesi gerektiğini aksi takdirde ,Mali-Burkina Fasso davası yargıçlarından Georges Abi-Saab'ın ifadesiyle;SD hakkının ancak bir serap olarak kalacağını,kargaşanın insan haklarının önünü açmayacağını belirtmişlerdir. [19] Cassase, devlet olmak isteyen topluluklar için SD'nin devletler kulübüne girmenin anahtarı olduğunu,üçüncü dünyada ortaya çıkan bir çok yeni devletin doğuşuna ebelik yaptığını söyler.[20]

---

[14] Elçin Aktoprak ve A.Celil Kaya,**Geçiş Dönemi Adaleti,Federalizm ve Azınlık Milliyetçiliğinin İçselleştirilmesi,21.Yüzyılda Milliyetçilik,**İstanbul,İletişim Yayınları,2016 ,s,62

[15] Etnokrasi,yönetimde bir etnik grubun baskın olduğu ve idari mekanizmaların buna göre tanzim edildiği bir yönetim modelidir.bkz.21.Yüzyılda Milliyetçilik,s.178

[16] Ephraım Nımnı,**Uluslar,Bölgesel Azınlıklar,Demokratik Teori ve Ulusal Kendi Kaderini Tayin Hakkı**,Çev.Osman işçi,21.Yüzyılda Milliyetçilik,ed,Elçin Aktoprak,A.Celil Kaya,İstanbul,İletişim Yayınları,2016,s,176-178

[17] Nımnı,**age**,s,182

[18] Ayça Eminoğlu,**Uluslararası politikada Devletlerin Tanınması,Ayrılma ile Ortaya Çıkan Devletlerde Tanınma Sorunu**,KTU,SBE,Sos.Bil.Derg.2015,(9),s,129

[19] Karaosmanoğlu,**agm,**s,152

[20] Cassese,**age**,s,6

Görüldüğü gibi, kavramın hem içeriği hem de öznesi bakımından tam bir mutabakat yoktur.Günümüzde daha çok demokratik yönetime katılma anlamı öne çıkmakta,[21]ülkesel bütünlüğe zarar verecek tanımlar -ayrılıkçı- çevreler dışında rağbet görmemektedir.Marc Weller, kendi kaderini tayin hakkının etnik halkların ve diğer grupların bağımsızlık umutlarını kapsadığını,milliyetçi sevk için güçlü bir odak sağladığını ve ayrılıkçı bir davanın peşinde koşan etnik girişimcilere uygun bir araç sunduğunu ifade etmekte, kendi kaderini tayin çatışmalarının en kalıcı ve yıkıcı savaş biçimleri arasında yer aldığını belirtmektedir.[22] Doktrinde, bu kadar farklı tanım ve yaklaşımlar olsa da ulusların kendi kaderini tayin hakkı, bahsedilen ulusun başka bir ulus veya yabancı güce bağımlı olmadan ayrı bir bağımsız devlete dönüşmesi olarak anlaşılmaktadır.[23] Bütün bu tanım ve görüşlerin iki eksende toplandığı söylenebilir: Birincisi, ayrılma hakkını öne çıkaran yaklaşım,ikincisi,iç self determinasyona önem veren ve meseleyi demokratikleşme perspektifinden ele alan anlayış. İki yaklaşım biçimi arasındaki gerilim,SD hakkının toprak bütünlüğünün korunması ve sınırların değişmezliği ilkesi ile birlikte ele alınması yoluyla giderilmeye çalışılmaktadır.[24]

Cassese, bu çelişki ve tenakuzlardan hareketle kendi kaderini tayinin, uluslararası hukuk kuramının altında yatan gerilim ve çelişkilerin güçlü bir dışa vurumu olduğunu söyler.Ona göre; SD, pozitivizm ve doğal hukuk arasındaki,rızaya verilen önem (gönüllülük) ve bağlayıcı hukuk prensiplerine verilen önem arasındaki ve bir devletçi dünya düzeni ile kominiter bakış arasındaki döngüsel dalgalanmayı mükemmel bir şekilde yansıtır. 18. yüzyılın ikinci yarısında formülleştirildiğinden beri, self-determinasyonun politik bir felsefe olarak şu farklı şekillerde algılandığını belirtmektedir:

(i) self-determinasyon egemen devletin bölgesel değişiklik hadiselerinde kullanılacak bir kriterdir(ilgili popülasyonlar halk oylamaları ile hangi devlete ait olacaklarını seçme hakkına sahiptir)

[21] Erol Kurubaş,**Asimilasyondan Tanımaya,**Ankara,Asil Yayın Dağıtım,2.b,2006,s42

[22] Marc Weller, **Settling Self-determination Conflicts: Recent Developments**,European *Journal Of Internatıonal Law;Feb,2009,s,111*

[23] Ehtibarlı,**age**,s,26

[24] Karaosmanoğlu,**agm**,s,152

(ii) self-determinasyon modern devletlerin hükümetlerini meşrulaştıran demokratik bir prensiptir.

(iii)self-determinasyon koloni karşıtı bir önermedir.(koloni yönetimine bağlı olan halklar bağımsızlıklarını güven altına alma veya herhangi şekilde uluslararası statülerini özgürce seçme haklarına sahip olmalıdır)

(iv) self-determinasyon egemen devletler içinde azınlık oluşturan "uluslar" veya etnik veya dini guruplar için bir özgürlük prensibidir.(bu guruplar bağımsız bir devlet oluşturma veya var olan bir devlete katılma hakkına sahip olmalıdırlar)[25]

Tanımı konusunda devletler arasında bir mutabakat olmasa da SD hakkı bugün İç,dış ve ekonomik SD olmak üzere üç başlık altında incelenmektedir. İç SD demokratikleşmeye,dış SD ayrılmaya,ekonomik SD ise doğal kaynaklar ve ekonomik varlık üzerinde tam ve sürekli egemenliğe tekabül etmektedir.

3.Filistin

Filistin, Doğu Akdeniz'de ve Orta Doğu'da, İsrail topraklarının tamamı ile Gazze Şeridi ve Batı Şeria gibi Filistinlilerin kontrolündeki toprakları kapsayan, bir başka ifadeyle doğuda Ürdün nehri, batıda Akdeniz ve Sina yarımadası,güneyde Lübnan, kuzeyde Kızıl Deniz ile çevrelenmiş coğrafi bölgeye verilen isimdir.[26] Bugün İsrail ve Filistin devletlerinin yer aldığı bölgenin toplam yüzölçümü 26.997 kilometrekaredir; bunun 6220 kilometrekaresi Filistin Cumhuriyeti'ne,20.770 kilometrekaresi İsrail Devletine aittir. 2016 verilerine göre İsrail'in nüfusu 8.547.000[27],Filistin Cumhuriyetinin nüfusu 4.797.000'dir.[28]

---

[25] Cassese,**age**,s,1

[26] Ahmet Varol,**Filistin Hakkında Yanılgılar,**Nida Yayıncılık,İstanbul,2017,s,16

[27] https://www.google.com.tr/search?q=israil+y%C3%BCz%C3%B6l%C3%A7%C3%BCm%C3%BC&rlz=1C1NHXL_trTR735TR735&oq=israil+y%C3%BCz%C3%B6l%C3%A7%C3%BCm%C3%BC&aqs=chrome..69i57j0l4.7183j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8,erişim,28.04.2018

[28] http://insamer.com/tr/filistin_506.htm,erişim,28.04.2018

3.1.Tarihi Gelişim

Tarihi kaynaklarda Filistin isimlendirmesi çok eskilere dayanır.İsrail oğullarının bu topraklara göç etmesinden çok önce bölgede ikamet eden halk, Filistinliler veya Palestiler olarak adlandırılmaktaydı. Romalılar bu bölgeye Palestina adını vermişlerdi. MÖ 12 yüzyılda Hz.Musa kavmiyle birlikte göç ettiğinde Filistin toprakları boş değil, meskun haldeydi.[29]

Filistin sorunu, Siyonizm'in ortaya çıkardığı bir sorundur. Siyon teriminden türetilen Siyonizm, Musevi tarihinin ilk çağlarından beri Kudüs ile eş anlamlı kullanılmıştır.Filistin'deki birinci Musevi tapınağının Babilliler tarafından yıkılmasından sonra bu kelimeye özel anlam verilmiş ve Siyon, yurtlarından kovulmuş Yahudi halkının Filistin'e dönme arzu ve hedeflerinin adı olmuştur.[30] 1880'lerde dünya siyasetine giren Siyonizm, bütün Avrupa ve Rusya'da Yahudi düşmanlığının revaçta (anti-semitizm) olması münasebetiyle taraftar bulmakta zorlanmamıştır. Yükselen anti-semitizm, Yahudileri Filistin'e göç konusunda adeta kamçılamıştır.[31]

Politik bir hareket olarak Siyonizm'in ortaya çıkışı 19. yüzyılın sonlarına tekabül etmektedir. Son yüz elli yılın düşünürlerinin sosyal adalete ve model devletlerin yaratılmasına gösterdikleri ilgi, Diaspora Yahudilerinin durumlarının iyileştirilmesine ve geri dönüş fikrinin gelişmesine neden oldu. Yahudi'lerde devlet fikrinin kıvılcımını tutuşturan asıl olay, 1881'de Rus Çarı II. Aleksandr'ın öldürülmesidir. [32] Rusların çoğu Çarın ölümünden Yahudileri sorumlu tutmuş, Ukrayna ve Moldova'da, Yahudilerin yoğun olduğu 200 kasaba katliamdan geçirilmiştir. Otoritelerin bilinçli olarak ağır hareket etmesi, suçluların çoğunun muhakeme bile edilmemesi katliamın çapını büyütmüş,göç fikrini tetiklemiştir.

Yeni Çar III. Aleksandr, babasının özgürlükçü reformlarını sonlandırarak, anti-semitik kanunları sıkılaştırdı. Rusya'da yaşayamayacağını anlayan binlerce Yahudi Avrupa ve Amerika'ya göçerken 3000 kadarı da Filistin bölgesine göç etti. Bu Yahudiler,

---

[29] Varol,**age,**s,15-16

[30] Mim Kemal Öke,**Filistin Sorunu,**Ufuk Kitapları,4,b,İstanbul,2002,s,23

[31] Hasan Karaköse,**Yahudilerin Filistin'e Yerleşme Girişimleri ve Süleyman Fethi Bey'in Layihası**,G.Ü. Kırşehir Eğitim Fakültesi dergisi,C,5,S,1,2004,s,48

[32] 13 Mart 1881 yılında, özgürlük hareketi adlı devrimci bir topluluk, Çar İkinci Alexander'e karşı bir suikast düzenleyerek onu bir bomba ile öldürdü.

1882 yılında Caffa yakınlarında Rishon-le Zion diye isimlendirilen bir koloni oluşturdular. Aynı yıl Rusya'da Chibbath Zion (Siyon Sevgisi) isimli hareket kuruldu. Bu hareket daha sonra Choveve Zion (Siyonu Sevenler) adıyla dernekleşerek örgütlendi. Dernek kendine amaç olarak Filistin'e yerleşme ve İbraniceyi diriltmeyi seçti.Bu dernek 1890'da Filistin ve Suriye'deki Yahudi Ziraatçı ve Esnafı Destekleme Derneği adıyla tanınmayı başardı.[33]

Örgütlenmiş politik Siyonizmin kurucusu Macaristanlı bir Yahudi olan Theodor Herzl'dir.1894'de Dreyfüs hadisesinin patlak verdiği dönemde Neue Freie Presse isimli bir Viyana gazetesinin Paris muhabirliğini yapan Herzl, Dreyfus olayında gördüğü anti-semitik unsurlar yüzünden Yahudi sorununun tek çözümünün bir Yahudi devletinin kurulması olduğuna karar verdi. Herzl, yayınladığı kitapçıkta önceleri bu devletin Arjantin veya Filistin'de kurulmasını savundu.Siyonizm,seküler bir hareketten dini bir harekete evrildikçe gözler Museviliğin vaat edilmiş toprakları olan Filistin'e çevrildi.Fakat bu durum, Siyonizm'in ideolojik bir hareket olmaktan ziyade rasyonel bir hareket olduğu gerçeğini değiştirmemektedir.

Herzl'in 1897'de basılan Der Judenstaat (Yahudi Devleti) isimli kitabı yoğun tartışmalara neden oldu.Yahudi toplumunda beklediği etkiyi yarattığını düşünen Herzl, 1897'de devlet fikrinin ete kemiğe büründüğü ilk Siyonist kongreyi Bassel'de toplamayı başardı.Açılış konuşmasında,"Yahudi ulusunu barındıracak olan bir devletin temellerini atmak üzere buradayız" diyerek, İsrail Devletine giden yolun ilk adımını attı.Kongrede iki önemli karar alındı,birincisi,Filistin'de örgütlü,geniş çaplı bir Yahudi kolonizasyonunun tesisi,ikincisi,Filistin'i kolonileştirme konusunda uluslararası meşruiyet kazanma ve bütün Yahudileri Siyonizm davasında birleştirecek bir örgütün kurulmasıydı.[34] Hedef,Yahudileri birleştirmek,Yahudi olmayanların desteğini almaktı.Kongreden sonra Herzl'in ilk hamlelerinden biri Yahudilerin Filistin'e yerleşmesi için Osmanlı Sultanının karşısına çıkmaktı.

3.2.Filistin ve Osmanlılar

Osmanlılarla Siyonizm ilk defa 2. Abdülhamit döneminde karşı karşıya geldiler.

[33] Alan R.Taylor,**İsrail'in Doğuşu**,Çev,Mesut Karaşahan,Pınar Yayınları,3,b,İstanbul,2001,s,14

[34] Taylor,**age**,s,17

Abdülhamit, Filistin meselesini daima siyasal bir mesele olarak görmüştür. Ona göre; Musevilerin Filistin'e gelmesi ile birlikte bir Yahudi sorunu doğacak, bu da bölgede çıkar peşinde koşan büyük devletlere karışıklıklar çıkarma fırsatı verecekti. Abdülhamit, Avrupa devletlerinin, Filistin'i Yahudiler için yurt yapmak istediklerini çözmüş, bunun hangi sonuçlara neden olacağını anlamıştı. Yahudiler zamanla bölgede çoğunluğu oluşturacak, Filistin'i yurt haline getireceklerdi. Bu, Filistin'deki Müslümanların ölüm fermanı demekti. Nitekim, bu gerçek fark edildiği için çeşitli önlemler alınmış, Hariciye vekilliği çeşitli gazetelere açıklamalarda bulunarak, Siyonistlerin esas amaçları ile ilgili kamuoyunu bilgilendirmeye ve halkı uyanık olmaya çağırmıştır. Ayrıca, sefaretlere bu konuda gerekli talimatlar verilmiş ve şüpheli görülen Yahudilerin Filistin'e gelmelerine vize verilmemesi istenmiş,1888 tarihinde de Dahiliye Nezareti hacılar hariç, yabancı Yahudilerin Filistin'e giriş ve çıkışlarını yasaklamıştır [35]

Herzl, İstanbul'a ilk defa 18 Haziran 1896 tarihinde Kont Newlinski ile beraber ve onun aracılığıyla Sultan Abdülhamit'le görüşmek ümidiyle gelmiştir. **Bir gün sonra** Newlinski Herzl'e Sultan Abdülhamit'in kendisiyle görüşemeyeceğini ve Osmanlı'nın dış borçlarını üstlenmesi karşılığında Filistin'e Yahudi göçüyle toprak verilmesi konusundaki isteklerini kabul edemeyeceğini iletti. Herzl, anılarında Abdülhamit'in Newlinski vasıtasıyla gönderdiği mesajda, "*Bir adımlık toprak bile satamam, zira bu topraklar bana değil, milletime aittir. Milletim bu imparatorluğu savaşarak ve kanıyla sulayarak kazandı. Bizden ancak kanla koparılabilir,*dediğini aktarır.[36]

Teodor Herzl, bundan sonra da girişimlerini sürdürmüş, Padişah II. Abdülhamit'in yakın dostu Alman imparatoru Wilhelm Kayzer ile 1898 tarihinde görüşerek Abdülhamit nezdinde aracılık yapması talebinde bulunmuştur. Kayzer, 18 Ekim 1898 tarihinde İstanbul'da padişahı ziyaretinde Yahudiler hakkında: "....Türkiye için hiçbir zaman tehlikeli olmadıkları" telkininde bulunmuştur. Teodor Herzl, Padişahı Filistin meselesine ikna edebilmek için 1896 ile 1902 yılları arasında İstanbul'a beş defa gelmiştir. Ziyaretlerinde hem Yıldız Sarayında hem de Bab-ı Âlî'de devlet adamları tarafından kabul edilmiştir. 17 Mayıs 1901 tarihli görüşmede, II. Abdülhamit, Musevilerin yaşadığı sıkıntıları da dikkate alarak, "zulüm gören Yahudilerin Türk tabiiyetini kabul etmeleri ve Osmanlı hükümetinin belirlediği yerlerde yerleşmeleri

[35] Taylor,**age,**s15

[36] Denis Ojalvo,**Sultan 2.Abdülhamit ve Theodor Herzl,**Şalom Gazetesi,3 Mayıs 2017

şartıyla" Osmanlı topraklarına iltica edebileceklerini ,İmparatorluğun bütün sınırlarının Yahudilere açık olduğunu söylemiştir. Padişahın amacı, Yahudilerin bir yerde çoğunluk oluşturacak şekilde yerleşmelerine ve orayı vatanlaştırmasına engel olmak ama onlara Osmanlı topraklarını açarak da insani bir davranışta bulunmaktı.

3.3.İsrail Devletinin Kurulması

Birinci Kongrede alınan karar gereği, Avrupa'da da Siyonist faaliyetler bütün hızıyla devam etmiştir.Osmanlı'yı içerden yıkmak amacı taşıyan İngiltere için Siyonizm dahil her ayrılıkçı hareketi kullanmak savaşın bir gereğiydi. Bu amaçla bir Arap-Siyonist-Ermeni ittifakının temelleri atıldı. 2 kasım 1917 de İngiliz Dışişleri bakanı Balfour, Lord Rothschild'e[37] daha sonra tarihe Balfour Bildirisi[38] olarak geçecek şu mektubu gönderecekti:

Sevgili Lord Rothschild,

Majestelerinin hükümeti adına Kabineye bulunup onaylanan Musevi-Siyonist özlemlerine sempati ile bakan aşağıdaki bildiriyi size takdim etmekten büyük mutluluk duymaktayım.

Majestelerinin Hükümeti adına Musevi halkı için Filistin'de bir milli yurt kurulmasını olumlu mütalaa etmekle ve gerek herhangi bir ülkedeki Musevilerin statülerine ve haklarına, gerek de Filistin'de yaşayan Musevi olmayan cemaatlerin medeni ve dini haklarına halel getirmeyecek şekilde elinden gelen bütün imkanları,bu amacın elde edilmesinde kullanmayı kolaylaştıracağını belirtmektedir.[39]

Bu mektupla,İngiltere Hükümeti Filistin topraklarında bir Yahudi devleti kurulmasına sıcak baktığını, bu maksatla her türlü kolaylığı sağlayacağını söylüyordu. Osmanlı İmparatorluğu dağıldığında İngiltere elinde tuttuğu Filistin topraklarında bir

---

[37] Lord Rothschild, Filistin topraklarının Osmanlı'dan ayrılması için İngiliz hükümetine baskı uygulayarak Balfour Deklarasyonu 'nu yayınlatmayı başaran, Filistin topraklarının satın alınması için 2 milyon Sterlinlik bir fon oluşturarak Filistin topraklarının en verimli yerlerinin Yahudilerin eline geçmesine neden olan iş adamı.

[38] Balfour Deklarasyonu, Lloyd George'un başbakanlığındaki İngiliz savaş kabinesinde Dışişleri bakanı olan Arthur Balfour'un girişimiyle başlatılan ve sonuçta Filistin'de bir Yahudi devletinin -İsrail- kurulmasıyla sonuçlanan girişimdir. 1917 yılındaki bu deklarasyon, ilk Balfour Deklarasyonudur. Bkz. Öke,**age**,s,263-Taylor,**age**,33

[39] Öke,**age**,s,263

Yahudi devletinin çıkması için her türlü kolaylığı göstermiş, deklarasyonun gereğini yerine getirmiştir. İsrail devleti, İngiltere'nin kanatları altında inşa edilmiş,Filistinliler vatanlarından yine İngiltere'nin göz yumması sonucu sürülmüşlerdir.

1.Dünya Savaşı öncesi Filistin'de yaşayan Yahudi sayısı yalnızca 60.000'dir. Bu toplam nüfusun yüzde 10'una tekabül eden bir rakamdır. 1929'da göçü destekleyip yönlendirmek için kurulan Yahudi Ajansı ile yıl yıl bu oran artmıştır.

30'lu yıllarda Orta Avrupa'dan yılda yaklaşık olarak 32.000 kişinin göç etmesi ve demografik yapının değişmesi üzerine ,1936 da Filistin isyanı çıktı. Planlı göç, endişelere neden olmuş, Filistinlilerin kaygılarını artırmıştır. Çıkan isyanda 5000 Filistinli İngiliz güçleri tarafından öldürülmüş, 14.000'i yaralanmıştır. İngilizler bu direniş ve isyan karşısında Filistin'e göçleri yılda 10.000 kişi ile sınırlamak zorunda kalmışlardır.Ancak, 1939 yılına gelindiğinde zaten dengeler değişmiş, Filistin'deki Yahudi sayısı 430 bini bulmuştur.[40] Taylor'a göre,İngiliz mandası,Yahudi topluluğun tedrici bir şekilde oluşturulmasına imkan tanıyarak Siyonistlerin çıkarlarına hizmet etmiştir.[41]

Filistin tarihi sadece bu bölgede değil aynı zamanda tüm dünyada da iz bırakan çarpıcı olaylar tarafından belirlenmiştir. Çatışmaların tırmanması ve yayılma istidadı göstermesi üzerine, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu iki aylık yoğun müzakerelerin ardından, 29 Kasım 1947'deki ikinci oturumunda, Filistin Özel Komitesi'nin çoğunluğu tarafından sunulan Ekonomik Birlik ile Bölünme Planı'nı küçük değişiklerle 181 (II) sayılı kararıyla kabul etti ve Karara iliştirilen bölünme planı, Mandanın kaldırılması, İngiliz ordusunun tedrici geri çekilmesi ve iki devlet ile Kudüs'ün sınırlarının çizilmesi için dört bölümlük ayrıntılı bir plan oluşturdu.

Plan şunları içeriyordu:

- *En geç 1 Ocak 1948'e kadar Arap ve Yahudi Devletlerinin kurulması;*
- *Filistin'in sekiz parçaya bölünmesi: üç parça Arap Devleti'ne, üç parça Yahudi Devleti'ne tahsis edilerek Yahudi bölgesinin içindeki Yafa kentinde bir Arap yerleşim bölgesi oluşturulması ve*

[40] Christian Chesnot-Josephine Lama,**Filistinliler,** Doruk Yayımcılık, çev,Sezai Arusoğlu İstanbul,2003,s,27-28

[41] Taylor,**age,**s,78

- *Sekizinci kısım olan Kudüs'ün Birleşmiş Milletler Vesayet Konseyi tarafından uluslararası bir yönetim biçimi ile idare edilmesi.*

Plan, ayrıca bağımsızlıktan önce atılması gereken adımları içeriyordu. Vatandaşlık, transit geçişler, ekonomik birlik ve her iki Devlet'in geçici hükümetlerince kutsal mekanlara erişim ve dini ve etnik azınlık hakları konusunda bir bildiri yayınlamaları gibi konuları düzenliyordu. Aynı zamanda 181 (II) sayılı karar ile Kurul, tavsiyelerini yerine getirmesi için Birleşmiş Milletler Filistin Komisyonu'nu kurdu ve Güvenlik Konseyi'nden paylaşma planını uygulaması için gerekli önlemleri almasını istedi.[42]

Genel Kurul kararı gereğince İngiltere 14 Mayıs 1948'de Filistin üzerindeki mandasından vazgeçti ve güçlerini bölgeden çekti. Aynı gün, Yahudi temsilciliği bölünme planı ile tahsis edilen bölgede İsrail Devleti'ni kurduğunu ilan etti. Ardından,Arap ve Yahudi halkları arasında şiddetli çatışmalar başladı. Ertesi gün, komşu Arap devletlerinin askeri birlikleri Filistin Araplarına yardımcı olmak için bölgeye girdiler. Birkaç hafta süren çatışmalar Güvenlik Konseyi'nin isteği üzerine 29 Mayıs 1948 tarihinde kesildi ve dört haftalık bir ateşkes ilan edildi. Ateşkes 11 Haziran'da yürürlüğe girdi ve uluslararası askeri gözlemcilerin desteğiyle Birleşmiş Milletler Arabulucusu tarafından denetlenmeye başlandı. Bu yapıya daha sonra Birleşmiş Milletler Mütareke Gözlem Örgütü (UNTSO) adı verildi. Bu arada Genel Kurul, 11 Aralık 1948'deki üçüncü olağan oturumda 194 (III) sayılı kararı ile Filistin sorununun çözüm yollarını belirledi. Kont Bernadotte tarafından Filistin'de gittikçe artan zorlu duruma çözüm getirmek amacıyla hazırlanan rapor aşağıdaki önerileri içermekteydi, Kurul'un açıkladığı üzere:

- *Evlerine geri dönmeyi ve komşularıyla huzur içinde yaşamayı arzulayan mültecilerin mümkün olan en yakın zamanda bu arzularını gerçekleştirmelerine izin verilmeli;*

- *Geri dönmemeye karar verenlerin arazileri için tazminat ödenmeli.*

[42] http://www.unicankara.org.tr/filistin/2.html,erişim,29.04.2018

Arabulucunun çabalarına rağmen, ateşkesin uzatılması konusunda bir anlaşmaya varılamadı ve savaş 8 Temmuz'da tekrar başladı. Ekim 1948 ve Mart 1949'da çatışmalar daha da arttı, bu arada İsrail, Arap Devleti'ne tahsis edilen bazı bölgelerin yönetimine de el koydu. 1950'de Ürdün, Doğu Kudüs ve Batı Şeria'yı çözüm bulunana kadar resmi olarak kendi yetki alanı altına aldı. Şubat ve Temmuz 1949 arasında, Birleşmiş Milletler gözetimi altında bir tarafta İsrail diğer tarafta Mısır, Ürdün, Lübnan ve Suriye arasında ateşkes anlaşmaları imzalandı.[43]

Filistinlileri kendi ülkelerinde azınlık durumuna düşürerek ülkelerine hakim olma ümitlerini söndüren ve yarısını evlerinden, topraklarından ve mallarından eden 1947-49"un sarsıcı olayları Filistin halkının hafızasına el-Nakba yani "felaket" olarak kazınmıştır. Kasım 1947'de İsrail sınırları dahilinde kalan bölgede yaşayan Arapların, ertesi sene sonunda geriye ancak %20"si kalmıştı. İsrail silahlı kuvvetleri ve Yahudi milisleri Mart 1948"den itibaren 400 kadar Filistin köyünü yakarak 750,000 Filistinliyi sürmüş ya da kaçmaya zorlamıştı. Yahudi devleti dahilinde kalan 100,000 kadar Filistinli ise müteakip 18 sene boyunca sıkıyönetime tabi tutulup topraklarına yabancılaştırıldılar ve Negev ile Celile başta gelmek üzere İsrail'in ayrılmış küçük şeritlerinde temerküz edildiler. Yalıtılmışlıkları, öncelikle Nazi toplama kamplarından sağ kurtulan, ardından Arap ülkelerinden gelen ve nihayet Sovyetler Birliği ile ardından bunun halefi devletlerden gelen muazzam bir Yahudi göçü ile tamamlandı. Filistinliler, 1967 Savaşı arifesinde Siyonizm'in uzun bir süredir olmalarını istediği şeye, yani kendi topraklarında esamesi okunmayan bir azınlığa, dönüşmüşlerdi. Yeni doğmuş Yahudi devleti savaşı kazanarak yerli nüfus problemini 1949 itibarıyla kendi yöntemleriyle çözmüş,topraklarını yüzde 3 oranında büyütmüştü. İsrailli tarihçi Baruch Kimmerling'in dediği gibi, 1948 Harbi'ndeki Siyonist "mucize" İsrail topraklarının 1947 tarihli BM taksim planı tarafından çizilmiş hudutların çok ötesine taşması değil; bu toprakların Filistin halkından muazzam ölçekte temizlenmesi ve geri dönmelerine mani olmak için toplumsal yapılarının ve izlerinin yok edilmesiydi. Kimmerling, bu olayı "siyasi kırım" (politicide)

[43] http://www.unicankara.org.tr/filistin/2.html,erişim,29.04.2018

olarak nitelendirmekte ve de sürekli ve düzenli bir Siyonist politikası ve eylemi olarak görmektedir.[44]

İsrail'in kurulması ile birlikte bölgede çatışma ve gerilimler eksik olmadı. 1967 yılında 6 gün süren ve bu yüzden 6 gün savaşları olarak adlandırılan Arap -İsrail savaşlarının sonucunda İsrail Ürdün,Suriye ve Mısır topraklarının bir kısmını işgal ederek topraklarını 4 kat genişletti. Kudüs'ü işgal ederek İsrail'in başkenti ilan etti. Savaş sonrası Güvenlik Konseyi pek çok müzakereden sonra 22 Kasım 1967'de Orta Doğu'da barışçıl bir ortamın sağlanması için gereken ilkeleri sıralayan 242 (1967) sayılı kararı oy birliği ile kabul etti. Karar, adil ve uzun soluklu bir barışın tesisinin aşağıdaki iki ilkenin uygulanması ile mümkün olacağını belirtiyordu:

İsrail silahlı kuvvetlerinin son çatışmada işgal edilen bölgelerden çekilmesi ve

Tüm iddialardan vazgeçilmesi ve çatışmaya mahal verecek davranışlardan kaçınılması; egemenlik, toprak bütünlüğü ve bölgedeki her devletin siyasi bağımsızlığı ve barış içinde, her türlü tehditten ve şiddet hareketinden uzak, güvenli ve kabul edilen sınırlar içinde yaşama hakkına saygı duyulması.

Karar ayrıca, bölgedeki her devletin toprak bütünlüğüne saygı duyulması ve "mülteci sorununa da adil bir çözüm bulunmasını" içeriyordu.

Mısır ve Ürdün 242 (1967) sayılı kararı kabul ettiler ve İsrail'in 1967 savaşında işgal ettiği bütün topraklardan çekilmesini de müzakerelere bir ön koşul olarak şart koştular. İsrail de Güvenlik Konseyi'nin kararını kabul ederek geri çekilme ve mülteciler meselesinin ancak Arap Devletleri ile doğrudan görüşmelerle ve kapsamlı bir barış anlaşmasının neticesinde çözülebileceğini vurguladı. Suriye ise, İsrail'in çekilmesinin Arap ülkelerinden beklenen ödünlere bağladığını iddia ederek kararı kabul etmedi. 1964'te Filistin'in çıkar ve isteklerinin gerçekleşmesini sağlamak için oluşturulan Filistin

[44] Ayşe Tekdal Fildiş,**Filistin İsrail Sorununun Gözardı Edilen Trafı: İsrail'in Filistinli Vatandaşları**,Filistin Araştırmaları Dergisi,No,1,Yaz,2017,s,82-83

Kurtuluş Örgütü (FKÖ) de Filistin sorununu bir mülteci problemine indirgediğini söyleyerek kararı şiddetle eleştirdi.[45]

İsrail,Sina yarım adası hariç 1967'de işgal ettiği toprakların büyük kısmını hala elinde tutmakta,BM kararlarına uymamaktadır. Filistinlilerin bir kaç yıl içinde ağır baskı ve katliamlar sonucu ülkelerini terk etmeleri ve topraklarının işgal edilmesiyle, Churchil'in, "şimdiye kadar Yahudileri Araplara dövdürdük,bundan sonra da Arapları Yahudilere dövdüreceğiz" şeklindeki sözleri gerçek olmuştu.[46]

3.4.İsrail'in Devlet Yapısı

İsrail devletinin ideolojik yapısı anlaşılmadan Filistin halkının self-determinasyon hakkı ile ilgili sağlıklı değerlendirmeler yapabilmek mümkün değildir.Terörist metotlarla kurulan İsrail devleti sonraki yıllarda da bu yöntemden vaz geçmemiştir. Herzl, 1902'de yayınladığı Altneuland isimli romanda, "insanoğlu sen benim kardeşimsin" diyordu. Bu ve benzeri sloganlarla taraftar kazanan Siyonizm'in,hedefe aşamalı olarak ulaşma prensibi zamanla çirkin bir politik tekniğe dönüştü. [47] İsrail, bölgede bir Filistin devletini asla hazmedemedi. BM'nin Filistin devleti için ayırdığı toprakları aşama aşama işgal etti.Arapları kaçmaya zorlamak için en acımasız yöntemleri kullandı.İsrail'in izlediği politika ve devlet etme şeklinin arkasında Siyonist ideolojinin prensipleri yatmaktadır.

Gerçekte Filistin meselesini anlayabilmek için İsrail'in nasıl bir devlet olduğunu,hangi motivasyonlarla toplumsal meşruiyet sağlamaya çalıştığının anlaşılması gerekmektedir. Walzer'in ifade ettiği gibi Yahudiler, Hindistan veya Cezayir gibi sömürgeleştirilmemişlerdi.Uzun süre Batı'nın bir parçası olarak kalmışlardı.İngiliz mandası olan Filistin'e gitmek üzere Avrupa'yı terk ettiklerinde kendilerini bu kültürün temsilcileri olarak görüyorlardı.Siyonizm, Yahudilere hem bağımsızlık vaat eden, hem de seküler Batı Avrupa kültürünü Ortadoğu'ya taşımayı amaçlayan bir projeydi.Aynı anda hem sömürgeci hem de kurtarıcı olması onu diğer ulus projelerinden ayırıyordu.

[45] http://www.unicankara.org.tr/filistin/3.html,erişim,2.5.2018

[46] Abdullah Uçar,**Dünyanın Baş Belası Siyonistler**,Adım Matbaası,Konya,2009,s,37

[47] Taylor,**age,**s,139

Siyonizm aslında,Siyonistlerin saygı duyduğu bir Avrupa vizyonuna asimile olma arzusu ile Yahudi kimliğini siyasi egemenlik biçimi altında yenileyerek koruma arzusundaki büyük tarihi uzlaşmaydı.[48] Eva Illoz, fundamentalizmin hep Batı'nın ötekisi olarak algılandığını ama gerçek fundamentalizm'in Batı'nın içinden çıktığını söyleyerek İsrail'i işaret eder.[49] İsrail'in kullandığı milli simgelerin çoğunun dini kaynaklı olması bundandır. İsrail'in bayrağında bulunan mavi beyaz çizgiler Tevrat'ta geçen renklerdir. Dönüş yasası ile sadece kendini Yahudi olarak tanımlayanların vatandaşlığa kabul edilmesi ve 1970'de dede veya ninesinden biri Yahudi olanlara da bu hakkın tanınması ile din, devletin belki de en büyük yetkisi olan vatandaşlığın yegane belirleyicisi haline geldi. Din ile milliyetçilik arasında bir bağ olmasına gerek bulunmamasına rağmen, İsrail'de bu bağ baştan beri vardı.Söz konusu bağ bir dizi strateji yoluyla ,dine ve Tevrat'a dayalı bir kültüre alttan alta daimi bir aidiyet ve itaati biçimlendirip dayatarak Yahudilik ile İsrail vatandaşlığı ve devleti eş değer hale getirdi. Etienne Balibar'ın ifade ettiği gibi, seküler olanı dinden ayırmak,devleti ortak bir yurttaşlık kültürü oluşturabilmesi için özgür bırakmak için kritik bir hamledir.Devlet bu görevi yerine getirecek özgürlüğe sahip değilse,belli bir grubun kendisini tek meşru temsilci olarak görmesi ve çeşitli hiyerarşiler yaratması kolaylaşır.[50]

İsrail'in bir Yahudi devleti olma iddiası ve çabası günümüzde demokrasiyle geçmişte hiç olmadığı kadar büyük bir çatışma içindedir. Bugün, İsrail'in uluslararası toplum tarafından tanınmış sınırları dahilinde ülke nüfusunun %23'ünü teşkil eden 1,5 milyon gayr-ı Yahudi yaşamaktadır. Bunların yaklaşık bir milyonu Müslüman Filistinli iken geri kalanı (Müslüman) Bedevi göçebeler, Hıristiyanlar ve Dürzîlerden oluşmaktadır.[51] Ancak, Filistinliler gibi,1948 de bağımsızlık ilanından hemen sonra İsrail'e akmaya başlayan Kuzey Afrika kökenli Yahudiler de toplumsal güç sahibi olacakları alanlardan hemen dışlandılar. Aşkenaz Yahudileri zenginlik üreten şehir merkezlerine yerleştirilirken,Yemen,Fas ve Irak kökenli Yahudiler, çeper diyebileceğimiz uzak coğrafyalara yollandılar.Bu da sosyal,ekonomik ve kültürel olarak entegre olmalarını büyük ölçüde yavaşlattı. Belki daha kritik olan Arap ülkelerinden

[48] Eva Illouz, **Büyük Gerileme,** haz.Heinrich Geiselberger,Metis Yayınları,İstanbul,2017,s,74

[49] Illoz**,age** ,s,69

[50] Illıouz,**age,**s,76

[51] Fildiş,**agm,**s,84

gelen Yahudilerin,Siyonist egemen çevreler tarafından tek ve birleşik bir kategori-Mizrahm- altında toplanmasıydı:Mizrahi Yahudilere ,Batı ve Doğu Avrupa'dan gelen Aşkenaz Yahudilerinden son derece farklı,muhtemelen Avrupa dışı bir kimlik yakıştıran bu ikinci ayrım mantığı,Şarkiyatçılığın mükemmel bir örneğiydi. Mizrahi Yahudilerinin kaderi Fransa'daki mağripli iş gücü,İngiltere'deki kolonyal göçmenler ve Almanya'daki Türkler gibi,Avrupa'ya getirilmiş işçilerin kaderine benzemektedir. Mizrahi Yahudileri, devlet katında düşük zekalı,ilkel,kültürel olarak geri,çağın gerisinde kalmış ve en önemlisi dindar,dolayısıyla da ilerici ve Batılı Siyonist seküler devlet projesine bir çok açıdan yabancı görülüyordu.[52] Oysa Mizrahi dindarlığı batılı değerlere çok daha açık ve daha ilerici idi. 1984 de Mizrahi Yahudileri partileri Shas'ı kurana kadar bu böyle devam etti. Devlet Yahudilerle Arapları iki bambaşka kimlik olarak görüyordu.Shas' Yahudi olmayanları İsrail siyasetinden dışlayan bir politika izlemektedir. Mizrahi Yahudileri devlet üniversitelerinde neredeyse hiç temsil edilmezken ,özel üniversiteler onlara kapılarını açık tutmaktadır[53] İsrail,yurttaşlığın hem etnik hem de dinsel temele dayandığı bir devlet yarattı. Ancak aynı zamanda Mizrahi Yahudilere yönelik Şarkiyatçı politikaları ile içeride yeni bir sömürgecilik biçimi de uyguladı.İkisinin de kaynağı aynıydı: Kendinde,etnik ve dinsel farklılıklara saygılı,ortak bir demokratik ulusal yurttaşlık bilincini görmeyen bir devlet.[54]

3.5.İsrail'in Dış Politikası

İsrail düşman bir coğrafyanın ortasında bulunmaktadır.Dış siyasetini belirleyen unsurların başında içinde bulunduğu coğrafya gelmektedir. Tevrat'a göre "Mısır ırmağından büyük ırmağa,Fırat nehrine kadar olan topraklar Yahudilere verilmiştir."(tekvin,15/18)[55] Dış politikasını belirleyen bir başka unsur, vaat edilmiş topraklar inancı,yani dindir.Bu iki unsur İsrail'i saldırgan ve yayılmacı bir dış politika izlemeye itmektedir. Daha 10 Ağustos 1967'de Moshe Dayan,"*bizler Tevrat'a*

[52] Illıouz,**age**,s,77-78

[53] Illıouz,**age**,82-83

[54] Illouz, **age**,84

[55] Roger Garaudy,**İsrail,Mitler ve Terör,**çev,Cemal Aydın,9.b,İstanbul,Pınar Yayınları,2015,s,25,

sahipsek,bizler kendimizi Tevrat'ın halkı olarak görüyorsak,Tevrat'ta vaat edilen bütün topraklara sahip olmak zorundayız" diyecekti.[56]

Düşman ülkelerle çevrilmiş olmak Yahudilerin hafızasında,1187 yılında Selahattin-i Eyyubi'nin Haçlıları yendiği Hittin savaşını hatırlatmakta,benzer bir durumla karşılaşma endişesi çevre ülkelerle ilişkilerini etkilemektedir. Bu korku, İsrail'in dış politikasını çevreyi zayıflatmak,parçalamak ve istikrarsızlaştırma üzerine kurmasına neden olmaktadır. Kurulduğu günden beri, İsrail'in hedefi etrafında kendine tehdit olabilecek güçleri dağıtmak, caydırıcı bir güç olarak varlığını sonsuza kadar sürdürmektir.Bu bakımdan vaat edilmiş topraklarla,çeperinde bulunan ülkelerde meydana gelen karışıkların çoğunda İsrail'in şu veya bu şekilde dahli vardır.

1982 yılında Oded Yinon'un Dünya Siyonist Örgütünün yayın organı Kivunim'de yazdığı "1980'lerde İsrail İçin Strateji " başlığını taşıyan yazı İsrail'in bütün bir Ortadoğu'yu nasıl tanzim etmeye çalıştığını gösterir mahiyettedir.Yinon'a göre;Ortadoğu devletlerinin hiç biri homojen bir yapıya sahip değildir.Sınırları Batı'lı sömürgeciler tarafından çizildiği için,nüfus ve mezhep yapıları dikkate alınmamıştır.Bu devletlerin halkları birbirine zoraki tutuşturulmuş birer mozaik görünümündedirler.Sosyolojik anlamda ulusu olmayan bu devletlerin kolaylıkla çözülüp,parçalanması mümkündür. Bir Suriye devleti var ama bir Suriye milleti yoktur. Bir Irak devleti var ama bir Irak ulusu yoktur.[57]

Oded Yinon'un yazdığı bu makale daha sonra İsrail'in Ortadoğu politikalarını belirleyen bir stratejiye dönüşmüştür. Irak'ın mezhep ve etnik temelde parçalanması,Suriye'nin ABD müdahalesi ile aynı yola girmesi hep aynı politikanın birer sonucudur. 2017 yılında yapılan Kuzey Irak Bağımsızlık referandumuna Ortadoğu'da destek veren tek ülke de İsrail'dir.[58] Bu desteğin nedeni hem Irak'ın parçalanmasını çabuklaştırmak hem de çevre stratejisi gereği Arap denizi dışında kendine müttefikler aramaktır.

---

[56] Garaudy**,age**,s,25

[57] Tolga Savaş,**İsrail**,**Ortadoğu ve Kürtler**,İstanbul,Kamer Yayınları,2015,s,69

[58] https://www.ahaber.com.tr/analiz/2017/09/20/barzaninin-referandumuna-destek-veren-tek-ulke-israil,erişim,20.05.2018

Daha önce Eritreli Müslümanlara karşı Etiyopya ile,Sudan'a karşı Güney Sudan ile benzer ilişkiler kuran İsrail,BM'nin ülkelerin içişlerine karışma yasağına rağmen bu saldırgan politikasından vazgeçmemiştir. Tevratsal sınırlara ulaşma hedefi İsrail'i Ortadoğu coğrafyasında bir terör ve istikrarsızlaştırma aracı haline getirmiştir.Çevre ülkelerdeki çelişkiler üzerinden çatışma alanları oluşturan İsrail'in bu politikası sadece Ortadoğu'yu değil,dünya barışını da tehdit etmektedir.

3.6.Filistin Halkının Self-Determinasyon Hakkı

BM kararlarında kendi kaderini tayin halklara tanınmış bir haktır. Her ne kadar halkın hukuki tanımında uluslararası aktörlerce paylaşılan kriterler geliştirilememiş olsa da bir çok BM kararında Filistinliler halk olarak kabul edilmiştir. BM'nin 29 Kasım 1947 tarih 181 sayılı taksim kararında, Arap Devleti için ayrılan toprak parçası ile Filistinliler halk olarak kabul edilmiştir. Keza, Aralık 1969'da Genel Kurul, 2535 (XXIV) sayılı kararla "Filistinli Arap mülteciler sorununun Birleşmiş Milletler Antlaşması ve İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi kapsamındaki devrolunamayan haklarının reddinden kaynaklandığını" belirleyerek Filistinlilerin halk olduğunu ihsas etmiştir. 22 Kasım 1974'te Filistin Kurtuluş Örgütünün gözlemci statüsünün onaylandığı 3237 sayılı kararda da, "Filistin Kurtuluş Örgütü'nün oturumlara ve Genel Kurulun nezareti altında toplanan tüm uluslararası konferansların çalışmalarına gözlemci konumunda katılmaya hak kazandığı belirtilerek, bir halkın temsilcisi olduğu zımnen ifade edilmiştir.Mallison'a göre, Filistinliler, 20 yüzyıl öncesi dönemlerde Filistin olarak adlandırılan ülkenin sakinleri olarak fiilen (de facto) bir halktı ve bu halkın Suriye,Lübnan ile bitişik olan kardeş Araplarla yakın bağlantıları vardı.[59]

Filistin'le ilgili tartışmalar, Filistin halkının self-determinasyon hakkına sahip olup olmadığı, bu hakkın Ürdün'ün kurulması aşamasında İsrail'in iddia ettiği gibi kullanılıp kullanılmadığı gibi soruların etrafında cereyan etmektedir.[60] BM'nin 1947 tarihli bir Arap devleti ile İsrail devletinin kurulması yönündeki taksim kararı aynı zamanda Filistinlilerin kendi kaderini tayin hakkı olduğunu da doğrudan tanıyan ilk Genel Kurul kararıdır. Keza, 30 Kasım 1979 tarihli 2649 sayılı kararda Filistinlilerin self-

[59] Fatma,Taşdemir,**İsrail-Filistin Sorununun Self-Determinasyon Hakkı Çerçevesinde Analizi,**G.Ü.İ.İ.B.F.Dergisi,2/2000**,**s,217

[60] Cassese,**age**,s,234

determinasyon hakkını teyit etmiştir.Kararda; yabancı hakimiyeti nedeniyle pek çok halkın self-determinasyon hakkının ret edilmesi ile ilgili kaygılar dile getirilmiş,Filistin ve Güney Afrika halkları gibi self-determinasyon hakkına yetkilendirilen halkların haklarını ret eden hükümetler kınanmıştır.[61] Kararda,Filistin'in İsrail karşısındaki durumu yabancı işgali olarak nitelendirilmiştir.

Keza, Mısır ile İsrail arasında imzalanan Camp David Anlaşması, self determinasyon hakkından bahsetmemesine rağmen,Batı Şeria ve Gazze'de yaşayan "yerlilerin tam otonomluğunu" pazarlıklarla da olsa zamanla elde etmesi konusunda bir çerçeve sunduğundan, bu hakka vurgu yapmıştır. Anlaşmada, arka arkaya hangi adımların atılması gerektiği ve bu adımların sonunda Filistin halkının yasal haklarının tanınması için adil düzenlemeler yapılmasına yönelik çözümler olması gerektiği vurgulanmıştır.Anlaşma,Batı Şeria ve Gazze halkının temsilcileri aracılığıyla bile olsa bu sürece dahil olmalarına izin vermiştir;çünkü bu temsilcilere bölgelerinin nihai hallerinin ne olacağına dair müzakerelere katılma ve kendilerini nasıl yöneteceklerine karar verme hakkı tanınmıştır.Bu gerçekten hareketle, 15 kasım 1988 de Filistin Ulusal Konseyi Filistin Devletinin kuruluşunu ilan ederek,bağımsızlık ilanında self-determinasyon hakkını yürürlüğe koymuştur.[62]

Cassese, Filistin sorununun sömürgeciliğin tasfiyesi üzerine değil, yabancı askeri işgali üzerine kurulduğunu, uluslararası toplum tarafından da bu şekilde algılandığını, buna karşılık İsrail'in tutumunu kendince iki temel üzerinde meşrulaştırmaya çalıştığını söyler. Bir,kendini koruma hakkı, iki,1949 tarihli Cenevre Anlaşmasına göre işgalci güç olarak görülemeyeceği hususudur. Cenevre Anlaşması; sadece bir güç başka bir gücün egemenliği altında olan bir bölgeyi ele geçirdiğinde uygulanabilir olmaktadır. Oysa, 1967 öncesi işgal edilen bölgeleri kontrol eden Arap devletleri bu bölgelerde meşru egemenler olmadıkları için İsrail Cenevre Anlaşması ile bağlı değildir. Filistinlilerin self-determinasyon hakkını da ret eden İsrail bunu üç gerekçeye dayandırmaktadır.Birincisi;Filistinli Araplar self-determinasyon hakkını Ürdün'de başararak tüketmişlerdir,dolayısıyla kendi devletlerine sahip olmadıkları iddiasını sürdürmek yanlıştır. İkincisi; Batı Şeria ve Gazze'de İsrail işgali öncesi bir Filistin Devleti kurulması talebi olmamıştır. Self determinasyon talebi ikinci bir Arap devleti kurma

[61] Taşdemir,**İsrail-Filistin**..,s,219

[62] Cassese,**age**,234

düşüncesine karşılık gelmektedir. Üçüncüsü ise,İsrail, Batı Şeria ve Gazze şeridinin Arap nüfusu için Camp Davit Anlaşmasının Çerçevesine uygun bir otonomi vermeye hazır olduğudur.[63]

Buna karşılık Filistin Kurtuluş Örgütü, İsrail'in bölgede sömürgeci, işgalci, yabancı bir güç olarak görmekte İsrail'in işgal ettiği Arap bölgelerinde bir Arap devleti kurulması gerektiğini savunmaktadır.Arafat, 13 Kasım 1974'de BM Genel Kurulunda yaptığı konuşmada,Siyonist göçmenlerin ırksal ayrımcılık yaparak sömürgeciliğin bir parçası haline geldiklerini,1967 Savaşından sonra Arap bölgelerinin yasa dışı bir şekilde işgal edildiğini,Filistin halkının İsrail'in işgal ettiği Arap bölgelerde devlet kurma hakkına sahip olduğunu söylemiştir.

Konuya başlarda mülteci sorunu olarak bakan BM, 10 Aralık 1969 tarih,2535 sayılı kararı ile Filistin halkının devredilemez haklarını tanımış, 8 Aralık 1970 tarihli 2672 sayılı kararı ile de Filistin halkının eşit haklara ve self-determinasyon hakkına sahip olduğunu kabul etmiştir.[64]

Filistin sorununa çare bulma arayışları İsrail'in uzlaşmaz tutumu,Filistin halkının iki örgüt arasında bölünmüşlüğünden kaynaklanan ortak politika üretememe zaafına rağmen devam etmiştir. Temmuz 2000'de Camp Davit'te bu bağlamda yapılan görüşmelerin başarısızlıkla neticelenmesi üzerine Yaser Arafat 13 Eylül 2000'de bağımsız bir Filistin Devleti ilan etme kararı almış,hemen ardından 28 Eylül 2000'de ikinci İntifada'yı başlatmıştır.Olayların tırmanması üzerine BM Güvenlik Konseyi Mart 2002'de aldığı 1397 sayılı kararla, 1947 tarihli taksim kararından sonra, ilk defa iki devletli bir çözümü desteklediğini açıklamıştır. 9 Mayıs 2007'de BM'nin Afrika Filistin meselesini görüşmek için yaptığı toplantıda Genel Sekreter Ban Ki-Moon iki devletli çözüm önerisini şu sözlerle tekrarlamıştır: "Birleşmiş Milletler kırk yıl önce başlayan işgale bir son vermeyi ve iki devletli bir çözüme varmayı hedefleyen uluslararası çabaları desteklemeye devam edecektir. Tutarlı ve bağımsız bir Filistin ve sağlam ve emniyetli bir İsrail yalnızca iki millet için bir lütuf olmayacak ayrıca daha geniş bir bölgede barış ve istikrarın teşvik edilmesine de yardımcı olacaktır."[65] Bu görüşlere paralel olarak, 29

[63] Cassese,**age,**s235-236

[64] Cassese,**age**,s,239

[65] http://www.unicankara.org.tr/filistin/6.html,erişim,6.5.2018

Kasım 2012'de BM Genel Kurulu Filistin Kurtuluş Örgütünü gözlemci kuruluş statüsünden BM'ye üye olmayan gözlemci üye devlet statüsüne çıkarmıştır. BM'nin FKÖ'ye gözlemci üye devlet statüsü vermesi yeni kazanımların yolunu açmış, Filistin Nisan 2015'te Uluslararası Ceza Mahkemesine(UCM) taraf olmuştur.Bu,Filistin'in gerektiğinde UCM'yi harekete geçirebilmesi anlamına gelmektedir.[66]

BM ve uluslararası toplumun Filistin sorununda şu sonuçlara vardığı söylenebilir:

(1) İsrail hariç bütün devletler Filistin halkının self-determinasyon hakkına sahip olduğu kanaatindedir.

(2) Bu hakkın yasal temeli yabancı işgalidir ve sadece 1967'den itibaren işgal edilen bölge içinde yaşayan Filistinlilerin bu hakkı talep etme hakkı vardır.

(3) Filistinlilerin self-determinasyon hakkı ile ,İsrail'in güvenliği,egemen bir devlet olarak bağımsızlığı el ele gitmelidir.

(4)Bu iki hedefin barışçıl müzakerelerle başarılması gerekmektedir.

(5) Filistinlilerin self-determinasyon hakkını nasıl kullanacakları konusunda henüz bir anlaşma mevcut değildir. (seçim,halk oylaması orta seviyede özerklik, bağımsızlık veya entegrasyon)

(6) Self-determinasyonun uygulanacağı bölge hakkında kesin bir anlaşma yoktur.Mesela Doğu Kudüs buna dahil edilecek midir?[67]

İsrail ile Filistin halkının farklı çözümlere sahip olmaları bugün için kalıcı bir çözümü zorlaştırmaktadır. BM'nin taksim kararından sonra Araplar için ayrılan toprakların büyük kısmının İsrail tarafından işgal edilmesi ve yerli halkın bölgeden sürülmesi sorunu daha da karmaşık hale getirmektedir. Araplardan arındırılmış topraklarda yapılacak bir referandumun sağlıklı sonuçlar vermeyeceği açıktır. 1948'e kadar İsrail bugün sahip olduğu bölgede bir devlet değildir. Tarih boyunca Arapları aşan bir nüfus yoğunluğuna

[66] Fatma Taşdemir ve Adem Özer,**Hukuk Perspektifinden,Self- determinasyon ve Ayrılma**,Hukuk Yayınları,Ankara, 2017,s,129

[67] Cassese,**age,**s,240-241

da sahip olmamıştır. Dünyanın çeşitli yerlerinden gelen Yahudiler zamanla bölgeyi işgal ederek yerli halklarından temizlemişlerdir.BM'nin taksim kararından sonra da Araplar(Filistinliler) için ayrılan toprakları aşama aşama işgal etmiştir. İsrail'in bu topraklarda işgalci olduğuna şüphe yoktur. Nitekim, daha önce ifade edilen BM kararları da bunu teyit etmektedir. Ayrıca,İsrail devleti kendi içinde Yahudiler arasında bile hiyerarşiler ve sınıflar oluşturarak ayrımcılık/ırkçılık yapmaktadır. Temel bir insan hakkı olan su hakkına Filistinlilerin ulaşmasını engelleyerek hem insanlık suçu işlemekte hem de suyu bir baskı aracı olarak kullanmaktadır. Susuz kalan yerleşimlerden göç eden Filistinlilerden boşalan yerlere İsrail vatandaşları yerleştirilmekte, ayrımcı baskıcı bir yönetim sergilenmektedir.İsrail'in izlediği sömürgeci siyaset bu yönüyle de Filistin halkına self-determinasyon hakkı vermektedir.

1990 sonrası barış görüşmelerinde idari yönden yetkilerin görece artması, devletleşme sürecini hızlandırıcı nitelikte gelişmeler olmuşsa da Gazze/Batı Şeria ve HAMAS/Fetih bölünmüşlüğü devletleşmeye giden sürecin önündeki en önemli engel olarak durmaktadır. Filistin'in devletleşme sürecinde tartışılan self-determinasyon, İsrail'in işgali altında olma durumuyla değerlendirildiğinde bir yandan işgal diğer yandan Filistin topraklarının birbirinden kopuk olması, çözümü daha da karmaşık hale getirmektedir.[68] Filistin'de iki halkın varlığı iki devletli çözümü zorunlu kılmaktadır.Y.Dinstein'in de belirttiği gibi;Filistin'de temel olarak iki halk vardır,Araplar ve Yahudiler.İki halk da self-determinasyon hakkına sahiptir, fakat her biri kendi politik kaderini Filistin'in bütünü içinde belirlemeyi arzu etmekte diğerinin self determinasyon hakkını tamamen veya kısmen ret etmektedir.Böyle durumlarda sadece tartışılan bölgenin parçalanması, uyuşmazlıkları ve tarafların iddialarını çözebilir.[69]

Son dönemlerde ABD' de iki devletli bir çözümden yana tavır almıştır. Ancak 2017'de büyükelçiliğini Kudüs'e taşıma kararı alarak, uyuşmazlığın merkezinde yer alan Kudüs'ün statüsü ile ilgili BM kararlarına aykırı bir adım atmıştır. Zira,Birleşmiş Milletler,19 Aralık 1983 tarihli 38/180 sayılı kararında,İsrail'in barışsever bir üye

[68] Kerem Batır ve İlhan Aras,**Self-Determinasyon Hakkı ve Filistin Devleti Bağlamında Filistin Sorunu**,Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi,SBE Dergisi,C,1,S,1,1997,s,153

[69] Cassese,**age,**s,241

olmadığını vurgulayarak, üye devletlere İsrail ile ilişkilerini kesme ve İsrail'in işgal ettiği Kudüs ve Golan tepelerinden çekilmesi çağrısında bulunmuştur. ABD'nin büyükelçiliğini taşıma kararından sonra 21 Aralık 2017'de toplanan BM Genel Kurulu, üye devletlere "Kudüs'te Diplomatik Misyon Kurmaktan Kaçınma" çağrısı yapan karar tasarısını 128 oyla kabul etmesine rağmen ABD bu tavrından vaz geçmemiştir. ABD'nin himayesi, Güvenlik Konseyinde bağlayıcı bir kararın çıkmaması İsrail'in barışçıl bir çözüme yanaşmasını engellemektedir. Bugün Ortadoğu'da yaşanan çatışmaların arkasında Filistin kabusunu doğuran Siyonist düşün hayata geçirilmesi yatmaktadır.Nefreti ve terörü besleyen de hiç bir cezaya uğramayan adaletsizliktir.[70] ABD'nin İsrail yanlı tutumu sadece İsrail'i şımartmakla kalmamakta, terörü de eslemektedir.

4.SONUÇ

Uluslararası hukuk SD hakkını -halklara- tanımıştır. BM kararları Filistinlileri ayrı ve SD hakkına sahip bir halk olarak tanımaktadır.

İsrail bu topraklarda işgalci konumundadır. Uyguladığı etnik temizlik sonucu on binlerce Filistinli hayatını kaybetmiş, milyonlarcası anavatanlarından ayrılmak zorunda kalmıştır.Günümüzde yaklaşık 5 milyon Filistinli mülteci konumundadır. Uluslararası hukuk, işgalci,sömürgeci ve ırkçı devletlere karşı dış SD'ye cevaz vermektedir.

Yahudileri bu topraklara iten iki neden vardır;bir,dini sebep, vaat edilmiş topraklara kavuşma duygusu,İkincisi,batı dünyasında yaygın olan anti-semitizmdir. Yahudiler, yaşadıkları topraklarda tarih boyunca saldırı ve sürgünlere uğramışlar, İspanya,Rusya ve en son Almanya'da ağır bedeller ödemişlerdir.Bu saldırı ve soykırımların tamamı bugün medeni dünyayı temsil ettiğini iddia eden Batı dünyasında vuku bulmuştur. Filistin sorununu derinleştiren,çözümsüz hale getiren nedenlerden biri budur. Yahudi soykırımının batı vicdanında açtığı gedikler, İsrail'in her yaptığını görmezden gelmelerine,kendi günahlarını Filistin kanıyla takas etmelerine neden olmaktadır.Batı dünyasının kendi günahlarına kefaret olmak üzere verdiği sınırsız

[70] Abdelvahap Meddeb,**İslamın Hastalığı,**çev,Haldun Bayrı,İstanbul,Metis Yayınları,2005,s,190

destek,İsrail devletini şımartmakta insani ve adil bir çözüme yanaşmasına engel olmaktadır.

İsrail, bölgede uzlaşmaz,yayılmacı,ırkçı politikalar izlemektedir. Gerek FKÖ ve gerekse başta Mısır olmak üzere diğer Arap ülkeleri zaman zaman iki devletli çözüme yaklaşmış,her seferinde İsrail'in direnci ve işgal ettiği topraklardan çekilmeme inadı ile karşılaşmışlardır. BM kararlarına rağmen işgal edilen topraklarda yeni yerleşim alanlarının açılması,demografik yapı ve karakterinin değiştirilmesi bunun ispatıdır.İsrail'in bir din devleti olması, vatan algısını arz-ı mevud üzerine kurması da çözümsüzlüğün bir başka nedenidir. Bugün Ortadoğu coğrafyasında meydana gelen çatışmaların neredeyse tamamının arkasında İsrail'in uzun vadeli hedefleri vardır. Son olarak Irak ve Suriye'nin parçalanması da ABD ve Batı dünyasının İsrail'e güvenli bir liman sağlama nedeniyle de ilişkilidir.

Kalıcı ve adil bir çözüm için,İsrail'in 1967 öncesi sınırlara çekilmesi, yeni yerleşim yerleri açmaktan vaz geçmesi,BM'nin taksim kararında gösterdiği bölgede bir Filistin devletine engel olmaması ve kendi topraklarında yaşayan gayri Yahudi unsurlara eşit muamele hakkı tanıması şarttır. Bunun olabilmesi, Batı dünyasının Yahudilere karşı işledikleri suçların bedelini Filistinlilere ödetmekten vaz geçmelerine,İsrail'i BM kararları ve uluslararası hukuka uymaya zorlamalarına bağlıdır.

REFERENCES

- AKTOPRAK,Elçin ve KAYA,A.Celil ,**Geçiş Dönemi Adaleti,Federalizm ve Azınlık Milliyetçiliğinin İçselleştirilmesi,21.Yüzyılda Milliyetçilik,** , İstanbul,İletişim Yayınları,2016
- BATIR,Kerem ve ARAS,İlhan,**Self-Determinasyon Hakkı ve Filistin Devleti Bağlamında Filistin Sorunu**,Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi,SBE Dergisi,C,1,S,1,1997
- CASSESE,Antonio,**Self-Determination Of Peoples:a Legal Reapprasial,**Cambridge Unıversty Press,1998
- CAŞIN,Mesut Hakkı ,**Modern Uluslararası Hukukun Temel Esasları,**İstanbul,Legal yayıncılık,2013
- ÇAVUŞOĞLU,Naz ,**Uluslararası İnsan hakları Hukukunda Azınlık Hakları**,2,b,İstanbul,2001
- CHESNOT,Christian ve LAMA,Josephine , **Filistinliler,** çev,Sezai Arusoğlu,Doruk Yayımcılık, İstanbul,2003
- EHTİBARLI,Yaşar,**Uluslararası Hukukta Self Determinasyon Hakkı ve Ekonomik Boyutu**,Ankara,Seçkin Yayıncılık,2016
- EMİNOĞLU,Ayça, **Uluslararası politikada Devletlerin Tanınması,Ayrılma ile Ortaya Çıkan Devletlerde Tanınma Sorunu,**KTU,SBE,Sos.Bil.Derg.2015,(9)
- FİLDİŞ,Ayşe Tekdal,**Filistin İsrail Sorununun Gözardı Edilen Trafı: İsrail'in Filistinli Vatandaşları**,Filistin Araştırmaları Dergisi,No,1,Yaz,2017
- GARAUDY,Roger ,**İsrail,Mitler ve Terör,**çev,Cemal Aydın,9.b,İstanbul,Pınar Yayınları,2015
- http://insamer.com/tr/filistin_506.htm,erişim,28.04.2018
- http://www.unicankara.org.tr/filistin/2.html,erişim,29.04.2018
- https://www.google.com.tr/search?q=israil+y%C3%BCz%C3%B6l%C3%A7%C3%BCm%C3%BC&rlz=1C1NHXL_trTR735TR735&oq=israil+y%C3%BCz%C3%B6l%C3%A7%C3%BCm%C3%BC&aqs=chrome..69i57j0l4.7183j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8,erişim,28.04.2018

- ILLIOUZ,Eva, **Büyük Gerileme,** haz.Heinrich Geiselberger,Metis Yayınları,İstanbul,2017

- KADİR,M.Ya'kup Aiyub , **Application of the Law of Self-Determination in a Postcolonial Context: A Guideline. Journal of East Asia** & International Law. 2016
- KARAKÖSE,Hasan,**Yahudilerin Filistin'e Yerleşme Girişimleri ve Süleyman Fethi Bey'in Layihası**,G.Ü. Kırşehir Eğitim Fakültesi dergisi,C,5,S,1,2004
- KARAOSMANOĞLU,Ali L,**Kendi Kaderini Tayin,Ülke Bütünlüğü,Uluslararası İstikrar ve Demokrasi,**Ankara Doğu Batı Dergisi,Y,6,S,24,Eylül-Ekim 2003
- KILIÇ,Doğan,**Self Determinasyon İlkesinin Azınlıklar Açısından Değerlendirilmesi**,Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,C,XII,Y,2008,S.1

- KURUBAŞ,Erol,**Asimilasyondan Tanımaya,**Ankara,Asil Yayın Dağıtım,2.b,2006

- MEDDEB,Abdelvahap,**İslamın Hastalığı,**çev,Haldun Bayrı,İstanbul,Metis Yayınları,2005

- OJAVO,Denis ,**Sultan 2.Abdülhamit ve Theodor Herzl,**Şalom Gazetesi,3 Mayıs 2017

- ÖKE,Mim Kemal ,**Filistin Sorunu,**Ufuk Kitapları,4,b,İstanbul,2002

- SAVAŞ,Tolga,**İsrail**,**Ortadoğu ve Kürtler**,İstanbul,Kamer Yayınları,2015

- TAŞDEMİR,Fatma,**İsrail-Filistin Sorununun Self-Determinasyon Hakkı Çerçevesinde Analizi,**G.Ü.İ.İ.B.F.Dergisi,2/2000

- TAŞDEMİR,Fatma ve Özer,Adem**,Hukuk Perspektifinden,Self-determinasyon ve Ayrılma**,Hukuk Yayınları,Ankara, 2017

- TATAR,Volkan ve TOPRAK,N.Gökhan **,Kendi Kaderini Tayin Kavramının Hukuki ve Siyasi Yönleri Üzerine Bir İnceleme**,Ankara,Bilge Strateji,C,7,S,13,Güz,2015

- TAYLOR,Alan R,**İsrail'in Doğuşu**,Çev,Mesut Karaşahan,Pınar Yayınları,3,b,İstanbul,2001

- UÇAR,Abdullah,**Dünyanın Baş Belası Siyonistler**,Adım Matbaası,Konya,2009
- VAROL,Ahmet,**Filistin Hakkında Yanılgılar,**Nida Yayıncılık,İstanbul,2017
- WELLER,Marc , **Settling Self-determination Conflicts: Recent Developments**,European *Journal Of Internatıonal Law;Feb,2009,s,111*